

relevantes científicamente que trasciendan la lógica de los algoritmos. Asimismo, debido a la realidad necesariamente técnica que condiciona la metodología de trabajo de las Humanidades Digitales (que no se limita a continuar las tendencias uniformadoras de la representación digital), Fiormonte llamó la atención sobre algunas particularidades de la disciplina. En ella, más que en ninguna otra área de conocimiento, es necesario reelaborar el plan de trabajo a partir de unas hipótesis que necesariamente habrán de revisarse al alcanzar los resultados que la técnica permite.

En la tercera y última sesión del seminario, de carácter puramente práctico, Fiormonte puso a disposición de los asistentes las herramientas necesarias para que, quienes nunca hubieran hecho una edición digital, se familiarizarasen con los lenguajes de marcación en XML. Por medio de una serie de etiquetas y una DTD diseñadas *ad hoc*, los asistentes fueron capaces de preparar una edición académica de un poema para visualizarla en HTML que sirvió de puerta de acceso a la formalización (jerarquizada, modelizada y categorizada) de los textos con lenguajes de marcación.

El taller terminó con el comentario de varios modelos de edición digital. Al respecto, Fiormonte destacó la necesidad de buscar un equilibrio entre la estructura y la marcación de los datos, por una parte, y su visualización, por otra. Cada proyecto, en consecuencia, debe estudiar detenidamente cómo resolver de la manera más adecuada los problemas propios de los textos que se propone editar. De esa manera, resultan igualmente válidos y modelicos proyectos tan diferentes como la edición de la poesía completa de Tagore (<<http://bichitra.jdvu.ac.in/>>), en la que prima la visualización con el fin de ofrecer de manera rápida y completa un corpus muy amplio y difícil de etiquetar (sobre todo por el uso tanto del bengalí como del inglés), o la edición del *Livro do Desassossego* de Pessoa (<<http://ldod.uc.pt/reading>>), dedicado a un corpus de textos mucho más reducido pero analizado y etiquetado en profundidad.

La sesión terminó, finalmente, con un regalo por parte de Fiormonte, que nos presentó sus propios proyectos desde dentro. A la veterana Digital Variants (<<http://digitalvariants.org/>>), concebida como espacio destinado a la experimentación digital sobre el proceso de escritura, se le unió la más reciente ECDOISIS, un sistema de gestión de contenidos desarrollado por Desmond Schmidt que permite automatizar la colación de textos a partir de documentos marcados con TEI, como se puede ver en The Charles Harpur Chritical Archive (<charles-harpur.org>). El último obsequio de Fiormonte y Schmidt vino precisamente en forma de edición digital: prepararon un poema de Clementina Arderiu para que los participantes pudieran comprobar, en primera persona, cómo funciona su software.

El curso, sin duda, supuso un acercamiento muy fructífero a las Humanidades Digitales, en general, y al mundo de la edición académica digital, en particular. Con todo, quizá la mayor enseñanza de Fiormonte en esos días fue que, en nuestra disciplina, es necesario buscar las soluciones que mejor se ajusten siempre a nuestros problemas para que el resultado pueda ser disfrutado del modo más amplio posible.

Guillermo GÓMEZ SÁNCHEZ-FERRER
Universitat Autònoma de Barcelona

Visita a l'Institut d'Estudis Catalans d'alumnes de Filologia Catalana de la UIB (23 i 24 de febrer de 2018). — Els dies 23 i 24 de febrer del 2018, els alumnes del grau de Llengua i Literatura Catalanes de la Universitat de les Illes Balears vam tenir la gran oportunitat de poder fer una visita cultural a Barcelona, acompanyats del professor Damià Pons.

El primer dia comença a l'Institut d'Estudis Catalans on vam poder gaudir d'una visita guiada per tot l'edifici el qual no només destaca per la seva història sinó també per la bellesa i la manera en què ha estat restaurat.

A la nostra arribada, el president de l'IEC, Joandomènec Ros i Aragonès, ens va donar la benvinguda a la institució, desitjant-nos una bona estada a la capital catalana.

Després de veure un vídeo sobre les tasques principals que realitza l'IEC, vam visitar la Fundació Mercè Rodoreda (situada en el mateix edifici) on ens explicaren les feines que duen a terme pel que fa als drets d'autor i ens mostraren algunes cartes i documents relacionats amb l'obra de l'escriptora.

A continuació, férem la visita guiada per tot l'edifici. Una de les parts més espectaculars va ser, sens dubte, la visita a un dels pocs jardins penjats que hi ha a Barcelona, el jardí Mercè Rodoreda. Situat en el primer pis de l'edifici, en aquest espai hi podem trobar algunes de les flors i plantes preferides de l'autora i que va incloure a les seves obres. Acompanyant els vegetals (camèlies, margalides i un llarg etcètera) hi trobam el seu nom científic, la indicació del seu nom popular i un fragment de l'obra on surten.

Una vegada acabada la ruta per l'IEC, vam poder assistir a una breu xerrada dels doctors Isidor Marí i Joan Veny.

El primer ens va fer un resum sobre la història de l'IEC i també de les principals línies de recerca en la Secció Filològica que es duen a terme actualment, de la mateixa manera que ens mostrà la gran quantitat de societats filials amb les quals compta l'IEC (una dada que ens va sorprendre), i és que l'IEC inclou 28 societats filials amb prop de 10.000 socis. A part d'aquestes, l'IEC té diverses seus i delegacions i multituds d'entitats vinculades i adscrites. S'hi ha d'afegir, a més, els convenis amb diferents universitats.

Vam conèixer també algunes de les revistes científiques que l'IEC edita, com *Estudis Romànics* o *Itaca*, entre moltes altres. Juntament amb això, ens van explicar que l'IEC també ofereix nombrosos premis, alguns d'ells atorgats a estudiants, a part de borses d'estudi per fomentar la recerca. El doctor Veny, per la seva part, ens va fer un petit tast d'una de les obres magnes que estan essent publicades dins el món de la romanística i que codirigeix amb Lúdia Pons i Griera: *Atles lingüístic del domini català* i el *Petit atles lingüístic del domini català*.

També ens explicà el treball que havia dut a terme per elaborar un estàndard oral lèxic de la llengua catalana, que està aprovat i a punt de ser difós. Anteriorment es van aprovar una proposta d'estàndard de fonètica que està en fase d'actualització i una de morfologia (darrera edició de 1998).

Per acabar, ens va parlar d'una antologia de textos escrits de totes les èpoques (una per a cada dialecte del català, tot i que encara està en procés d'edició), *Scripta*, que és una mostra que serveix per veure com ha anat canviant la llengua i en quina mesura ho ha fet al llarg dels segles. Tots els textos, com no podia ser d'una altra manera, acompanyats de les pertinents explicacions i aclariments.

Va ser una gran oportunitat poder escoltar dues de les personalitats més importants en el camp de la lingüística i la romanística actuals.

Una vegada acabat aquest petit col·loqui, vam posar fi a la nostra visita a l'Institut d'Estudis Catalans. El més comentat entre nosaltres va ser la gran oportunitat d'haver gaudit d'una visita així.

Al capvespre vam continuar el nostre programa amb la visita a la Biblioteca Nacional de Catalunya, on vam poder veure una sala-museu amb alguns facsímils de grans obres de la literatura i de cartes de personatges il·lustres. També ens van deixar observar alguns manuscrits mallorquins originals com les *Consuetes*.

Per acabar d'arrodonir el dia, vam finalitzar la nostra primera jornada al Teatre Nacional de Catalunya, on vam gaudir de l'adaptació teatral feta per Guillem de Morales de *Frankenstein*, original de Mary Shelley. Àngel Llàcer interpretava Víctor Frankenstein i Joel Joan, la criatura. L'obra ens va meravellar a tots, no només pels efectes teatrals, sinó també per la interpretació i pel canvi de punt de vista provocat pel canvi de gènere (de novel·la a teatre).

El dia següent fou una mica més relaxat perquè vam visitar dos museus. Al matí, el Museu d'Història de Catalunya, un lloc molt interactiu per conèixer millor la història del Principat (des de la Prehistòria fins l'actualitat). La darrera aturada fou el Museu Nacional d'Art de Catalunya. És un museu que val molt la pena visitar per la gran quantitat de patrimoni que alberga i també per la manera clara en què tot està distribuït.

Amb el tancament del museu, vam posar punt final a una visita de quaranta-vuit hores per terres barcelonines. A l'aeroport i abans de pujar a l'avió, vam coincidir que havia merescut molt la pena el viatge, atès que havíem vist equipaments culturals molt importants, com l'IEC d'una manera molt especial. En resum, tots plegats vam gaudir d'una gran experiència.

Francesca GELABERT AMENGUAL

Homenatge a Xavier Carbó i Maymí (Cassà de la Selva 1893-1918), poeta, filòleg i etnògraf, en el centenari de la seva mort (Institut d'Estudis Catalans, 1 de març de 2018). — L'homenatge organitzat per l'Institut d'Estudis Catalans (IEC), emmarcat en els actes de l'Any Fabra, se celebrà el dia 1 de març de 2018 a la sala Prat de la Riba de l'IEC i comptà amb les intervencions de Joandomènec Ros, el seu president; Ester Franquesa, directora general de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya; Martí Vallès, alcalde de Cassà de la Selva i Joan Nasplesa, delegat episcopal per al Patrimoni Cultural del Bisbat de Girona; i els parlaments de Xavier Carbó Cañigüeral, nebot de l'homenatjat; Mariàngela Vilallonga, vicepresidenta de l'IEC; Joan Veny, membre de l'IEC, i Joaquim Nadal, historiador. Una gran part d'aquestes intervencions, ampliades, i d'altres, es poden llegir a la revista de Cassà de la Selva *Llumiguia*, núm. 783, maig de 2018.

L'obertura de l'acte anà a càrrec del president de l'IEC, Joandomènec Ros, que donà la benvinguda a tots els assistents. Seguidament, amb l'avinentesa que enguany se celebra l'Any Fabra, Joandomènec Ros volgué destacar el paper que tingueren els molts col·laboradors de Fabra en la construcció de la seva magna obra; des de membres de la Secció Filològica de l'IEC, a la qual ell va pertànyer, fins a tots els cooperadors escampats arreu del país. Tots col·laboraren, digué, en la transformació de la llengua catalana i l'habilitaren per a tots els usos i per a tots els àmbits. Entre aquests col·laboradors hi trobem Xavier Carbó i Maymí.

Tot seguit, prengué la paraula Martí Vallès, alcalde de Cassà de la Selva, que destacà l'orgull que representava per al poble poder adherir-se a l'homenatge a Xavier Carbó en el centenari de la seva mort. Agrafà l'honor que l'IEC ha atorgat al seu convilatà amb aquest acte i elogià la labor que, en la seva curta vida, féu l'homenatjat, en totes les seves facetes de poeta, filòleg, etnògraf i folklorista. Destacà, finalment, la petjada que Carbó deixà en el camp de la recuperació del patrimoni cultural, al poble, a les terres gironines i al país.

Joan Nasplesa, que parlà en nom del bisbat de Girona, assenyala la coincidència entre el doble impuls que animà tant l'acte d'homenatge a Carbó que s'estava celebrant, com el de l'any 1919, quan els condeixebles li publicaren, a títol pòstum, *Migjorn*, recull de la seva obra poètica: fou l'amistat i el reconeixement del seu treball. Després, Nasplesa situà els oients en el context de l'època, quan Carbó es trobava en els darrers cursos de teologia. Era l'etapa antimodernista. Llavors, explicà, que l'Església catalana va promoure un model sacerdotal més apartat de l'acció social, més segregat i replegat en la pròpia espiritualitat. Per aquesta causa els que vivien la seva vocació sacerdotal, juntament amb un ànim d'estudi crític, adreçaren la seva atenció cap a àmbits allunyats del pensament teològic. I així observem que mentre la formació del Seminari recitava manuals, Carbó adreçava la seva inquietud cap a la poesia, cap a la recerca filològica o etnològica. Nasplesa acabà dient: «De fet, aquest doble vessant de sacerdoci i poesia, ministeri pastoral i re-